

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Zdrowia

KPZ-4101-04-01/2011
P/11/094

Warszawa, styczenia 2012 r.

Tekst ujednolicony

Pan
Robert Gałązkowski
Dyrektor
Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej
Lotnicze Pogotowie Ratunkowe

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Zdrowia przeprowadziła w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, zwanym dalej „SPZOZ LPR” lub „Zespołem”, kontrolę w zakresie funkcjonowania systemu ratownictwa medycznego w latach 2009 – 2011.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 2 grudnia 2011 r., stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia funkcjonowanie SPZOZ LPR w systemie ratownictwa medycznego w latach 2009 – 2011 r.

Formułując powyższą ocenę NIK uwzględniła następujące ustalenia.

1. Lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, działające w SPZOZ LPR, spełniają warunki² określone w art. 37 ust. 1 ustawy z 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym³. Piloci zostali przeszkoleni do pracy na śmigłowcach EC 135 wykorzystywanych obecnie przez wspomniane zespoły. Badanie dokumentacji wybranych osób zatrudnionych na stanowiskach lekarza systemu (23 osób spośród 110), pielęgniarki systemu

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Załogę zespołów stanowiły co najmniej trzy osoby, tj. pilot zawodowy, lekarz systemu oraz ratownik medyczny lub pielęgniarka systemu.

³ Dz. U. Nr 191, poz. 1410 ze zm. Zwana dalej również „ustawą o PRM”.

i ratownika medycznego (15 osób spośród 75), wykazało, że ich kwalifikacje były zgodne z wymogami powołanej ustawy o PRM.

Wyposażenie SPZOZ LPR w 23 nowe śmigłowce (EC 135), w latach 2009 – 2010, w znaczący sposób poprawiło operacyjny zasięg⁴ Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS)⁵ oraz wpłynęło na zwiększenie liczby lotów z 4.359 w 2009 r. do 5170 w 2010 r. oraz 5.888 w 2011 r. (do 30 września). W 2011 r. przeprowadzono 262 misje nocne, których nie można byłoby wykonać na dotychczas używanych śmigłowcach Mi-2.

Zespoły HEMS działają w 17 bazach stałych i jednej sezonowej, przy czym gotowość do realizacji czynności ratunkowych i lotniczego transportu sanitarnego przez całą dobę posiada tylko jedna baza HEMS zlokalizowana w Warszawie.

W 2011 r. SPZOZ LPR wydłużył dyżury w porze nocnej do godziny 23.00 w bazach HEMS w Gdańsku i we Wrocławiu, a także planuje ich wydłużenie w Krakowie i Szczecinie.

Najwyższa Izba Kontroli podziela stanowisko Pana Dyrektora, że ocenę zasadności wydłużenia dyżurów (do godziny 23.00 lub całodobowo) musi poprzedzać szczegółowa analiza wykonanych lotów nocnych. Zdaniem NIK należy jednak rozważyć, czy planowany termin wykonania powyższej analizy, ustalony pod koniec 2012 r., nie jest zbyt odległy, z uwagi na rolę, którą spełnia SPZOZ LPR w systemie ratownictwa medycznego.

W siedzibie Zespołu w Warszawie funkcjonuje Ośrodek Szkolenia Lotniczego, wyposażony m.in. w symulator lotu dla pilotów posiadający certyfikat Urzędu Lotnictwa Cywilnego, a obsługę techniczną statków powietrznych i ich podzespołów prowadzi, w ramach SPZOZ LPR, tzw. Organizacja Obsługowa PART.

SPZOZ LPR współpracuje, na podstawie Porozumień, z jednostkami powołanymi do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia życia, o których mowa w art. 15 ustawy o PRM, tj. z Komendantem Głównym Straży Pożarnej, Górskim Pogotowiem Ratunkowym, Mazurskim Wodnym Pogotowiem Ratunkowym i Legionowskim Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym.

2. Przychody SPZOZ LPR wyniosły 72.011,3 tys. zł w 2009 r., 85.636,3 tys. zł w 2010 r. i 67.873,7 tys. zł w 2011 r. (do 30 września). W strukturze przychodów największą pozycję stanowiła dotacja podmiotowa z budżetu państwa na działalność bieżącą, która wyniosła 67.000 tys. zł w 2009 r. (93,0 % przychodów ogółem), 73.000 tys. zł (85,2 %) w 2010 r. i 61.000 tys. zł (89,9%) w 2011 r. (do 30 września).

W badanym okresie Zespół wykonywał, zgodnie ze statutem, usługi m.in. transportu: chorych do innych ZOZ, krwi, środków medycznych, organów oraz chorych do przeszczepów, na podstawie umów zawartych z dysponentami tych środków, uzyskując z tego tytułu 2.680,4 tys. zł. Realizował również odpłatny transport lotniczy, na podstawie jednorazowych zleceń obywateli polskich lub cudzoziemców, co przyniosło 1.143,8 tys. zł.⁶

⁴ Zasięg EC 135 w gotowości 4 min. wynosi 318 km. Dla porównania zasięg Mi-2 wynosił 220 km.

⁵ Helicopter Emergency Medical Service

⁶ W okresie od początku 2009 r. do końca pierwszego półrocza 2011 r.

Koszty SPZOZ LPR wyniosły natomiast ogółem 78.200,7 tys. zł w 2009 r., 98.185,8 tys. zł w 2010 r. i 88.274,4 tys. zł w 2011 r. (do 30 września). Na ich wzrost wpłynęły głównie koszty amortyzacji spowodowane pozyskaniem, w roku 2009, 6 śmigłowców o wartości 122.615,1 tys. zł, a w 2010 r. 17 śmigłowców, symulatora lotu i systemu śledzenia lotu o wartości 373.834,4 tys. zł⁷.

Planowe odpisy amortyzacyjne środków trwałych, które obciążały koszty działalności operacyjnej Zespołu wyniosły 9.761,9 tys. zł w 2009 r., 20.637,5 tys. zł w 2010 r. i 24.920,4 tys. zł w 2011 r. (do 30 września). Nastąpił także m.in. wzrost kosztów wynagrodzeń z 27.228,5 tys. zł w 2009 r. do 31.000 tys. zł w roku 2010 oraz ubezpieczeń lotniczych z 2.361,4 tys. zł w 2009 r. do 9.397 tys. zł w 2011 r. (do 30 września).

Strata netto SPZOZ LPR zwiększyła się w tym okresie z 6.485,4 tys. zł do 20.462,9 tys. zł, jednakże nie zagroziło to działalności statutowej Zespołu, o czym świadczy m.in. stan środków pieniężnych, który wynosił 5.313,1 tys. zł na koniec 2009 r., 11.463,6 tys. zł na koniec 2010 r. i 17.970,0 tys. zł na dzień 30 września 2011 r.

W okresie objętym kontrolą, Zespół otrzymał z budżetu Ministra Zdrowia dotacje celowe, które wydatkował na:

- a) dofinansowanie realizacji, w latach 2009 – 2011, projektu p.n. „Budowa i remont oraz doposażenie baz” w wysokości 3.008,6 tys. zł⁸ (m.in. na wykonanie 10 projektów budowlanych, wykonanie raportów środowiskowych itp.),
- b) zakup w 2009 r. inkubatora transportowego z osprzętem dodatkowym oraz aparaturą monitorującą o wartości 274, 5 tys. zł,
- c) realizację zadania inwestycyjnego p.n. „Ośrodek Szkolenia Lotniczego”, na które poniesiono nakłady w 2009 r. w wysokości 1.971,9 tys. zł (m.in. na budowę hali symulatora lotów z instalacjami -1.293,4 tys. zł).

Ponadto SPZOZ LPR zawarł z Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia umowę na realizację ze środków finansowych Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013” projektu dotyczącego budowy/remontu baz SPZOZ LPR o szacowanych kosztach 68.280 tys. zł. Do dnia 23 listopada 2011 r. do Zakładu wpłynęła pierwsza faktura z tytułu robót budowlanych związanych z budową bazy HEMS w Sanoku na kwotę 929,9 tys. zł.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie przez SPZOZ LPR zadań określonych w Porozumieniu⁹, zawartym dnia 8 grudnia 2008 r. z Ministrem Zdrowia, w zakresie odbioru dostaw śmigłowców, potwierdzania prawidłowości dostaw oraz przekazywania Ministrowi wszystkich dokumentów niezbędnych do uruchomienia płatności.

SPZOZ LPR dokonał, w latach 2009 – 2010, odbioru 23 śmigłowców i wyposażenia dodatkowego dla każdego z nich, jednego symulatora lotu a także systemu komunikacji i śledzenia lotu dla każdego śmigłowca o wartości ogółem 496.449,5 tys. zł oraz przekazał Ministrowi niezbędną dokumentację (m.in. faktury i protokoły odbioru) w celu uruchomienia płatności.

⁷ Zakupionych w ramach programu wieloletniego „Wymiany śmigłowców SPZOZ LPR w latach 2005 – 2010”.

⁸ Do dnia 23 listopada 2011 r.

⁹ W sprawie wykonywania zadań związanych z programem wieloletnim „Wymiana śmigłowców SPZOZ LPR w latach w 2005-2010”

Na podstawie informacji SPZOZ LPR o stanie realizacji zobowiązań kontraktowych, wynikających z zawartej umowy na zakup śmigłowców, Ministerstwo Zdrowia¹⁰, z tytułu nieterminowego wykonania zobowiązań umownych, obciążyło Konsorcjum Spółek Eurocopter karami umownymi w kwocie ogółem 1.512,4 tys. zł. Kary te stanowią należność budżetu państwa i są w trakcie egzekwowania.

Wniesione przez Zespół, w listopadzie 2010 r., pozwy do Sądu, dotyczyły niepełnego wykonania zobowiązań umownych przez Konsorcjum, w zakresie m.in. dostaw kasków, żarówek/diod LED i obsługi silników śmigłowcowych na terenie Polski. Cztery pozwy oczekiwały na wyznaczenie terminów pierwszych rozpraw.¹¹

Ponadto SPZOZ LPR trzema notami obciążył Konsorcjum karami umownymi z tytułu nieterminowego usunięcia usterek wyposażenia medycznego w dostarczonych śmigłowcach. Konsorcjum nie uregulowało płatności wynikających z wystawionych not. Zespół wystąpił, w dniu 19 lipca 2011 r., z powództwem do sądu o zasądzenie od Konsorcjum Spółek Eurocopter kwoty 993.859,65 zł, wraz z odsetkami, wynikającej z noty nr 8/XI/2010/C z dnia 30 listopada 2010 r. Na drogę postępowania sądowego skierowano także roszczenia wynikające z noty 3/XII/2010/C w kwocie 36.338,40 zł wraz z odsetkami. W przypadku noty 11/ XII/2010/C, jak wyjaśnił Pan Dyrektor, sprawa również zostanie skierowana na drogę sądową, co w ocenie NIK stanowi właściwy sposób postępowania w tej sprawie. Należności z tytułu wspomnianych kar umownych przysługują SPZOZ LPR¹².

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Zdrowia umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

2 *pranic*

WICEDYREKTOR
Departament Zdrowia
Piotr Wasilewski
Piotr Wasilewski

¹⁰ Według informacji Pana Cezarego Rzemka – Podsekretarza Stanu w MZ z dnia 2 listopada 2011 r.

¹¹ Według stanu na dzień 8 listopada 2011 r.

¹² Na podstawie zawartych umów przeniesienia praw do zakupionych śmigłowców i wyposażenia dodatkowego.